

DECIZIE

27 ianuarie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan, Oleg Sternioală,

Iurie Bejenaru, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de societatea pe acțiuni „Semnal” prin intermediul reprezentantului-avocatul Leșan Nicolae, în cadrul procesului de insolabilitate intentat la cererea introductivă a creditorului Gorbatîi Nicolai și cererea de alăturare la cererea introductivă depusă de Mocati Ion privind intentarea procesului de insolabilitate față de societatea pe acțiuni „Semnal”,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2015, prin care s-a admis cererea creditorului Gorbatîi Nicolai și cererea de alăturare la cererea introductivă depusă de creditorul Mocati Ion, s-a constatat insolabilitatea și s-a intentat procesul de insolabilitate față de societatea pe acțiuni „Semnal”,

c o n s t a t ă

La 26 iunie 2015, creditorul Gorbatîi Nicolai s-a adresat în instanța de insolabilitate cu cerere introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de SA „Semnal”, indicînd ca temei incapacitatea de plată și restanța la plata îndemnizației în legătură cu pierderea capacității de muncă în mărime de 110 843.60 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2015, a fost admisă spre examinare cererea introductivă depusă de creditorul Gorbatîi Nicolai cu privire la intentarea procesului de insolabilitate față de SA „Semnal”, fiind numit în calitate de administrator provizoriu al debitorului ÎI „Rotaru Ion”.

La 18 septembrie 2015, Mocati Ion s-a adresat instanței de insolabilitate cu cerere de alăturare la cererea introductivă înaintată de Gorbatîi Nicolai privind intentarea procesului de insolabilitate față de SA „Semnal”, indicînd ca temei

incapacitatea de plată și restanța la plata indemnizației în legătură cu pierderea capacității de muncă în mărime de 216 737 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2015 s-a admis cererea creditorului Gorbatii Nicolai și cererea de alăturare la cererea introductivă depusă de creditorul Mocati Ion, s-a constatat insolvabilitatea și s-a intentat procesul de insolvabilitate față de societatea pe acțiuni „Semnal”. S-a ridicat dreptul lui Agachi Nicolai de a administra SA „Semnal” și s-a propus să desemneze termen de 10 zile de la data adoptării hotărîrii de intentare a procesului de insolvabilitate, reprezentant, persoană fizică pentru a reprezenta interesele societății și ale asociaților și a participa în cadrul proceselor de insolvabilitate din numele debitorului. S-a desemnat în calitate de administrator al insolvabilității debitorului SA „Semnal” – ÎI „Rotaru Ion”, s-a aplicat sechestrul pe bunurile SA „Semnal” și pe corespondența comercială. S-au suspendat urmărirea individuală și executarea silită asupra bunurilor SA „Semnal”, precum și curgerea prescripției dreptului de a cere executarea silită a creanțelor acestora contra debitorului. S-a interzis înstrăinarea de către debitorul SA „Semnal” a bunurilor sale și s-a obligat debitorul să transmită administratorului insolvabilității informațiile solicitate de acesta, precum și documentele activității economice și de evidență contabilă, inclusiv ștampila întreprinderii. S-a obligat administratorul insolvabilității ÎI „Rotaru Ion” să notifice creditorii SA „Semnal” despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, precum și un apel special, adresat creditorilor garanți, de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință, pînă la 22 decembrie 2015, să verifice, să întocmească și să prezinte instanței de insolvabilitate tabelul definitiv al creanțelor și un raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvabilitate, cu indicarea persoanelor cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii, pînă la 15 ianuarie 2016. S-a stabilit ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare pentru 02 februarie 2016.

La 11 noiembrie 2015 în termenul prevăzut de lege, SA „Semnal” prin intermediul reprezentantului-avocatul Leșan Nicolae a depus recurs nemotivat, iar la 21 decembrie 2015 a depus recurs motivat, solicitînd casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2015 și restituirea pricinii la rejudecare.

În susținerea recursului a invocat că, au fost aplicate eronat normele de drept material și anume art. 10 al Legii insolvabilității, constatînd greșit existența temeiurilor de insolvabilitate, supraîndatorarea.

Menționează că, instanța de insolvabilitate nu a luat în considerare că, SA „Semnal” dispune de bunuri imobile care pot fi urmărite și realizate, astfel încît acoperă creanțele solicitate, fapt indicat în referința prezentată și în raportul

administratorului insolvenței.

Totodată, menționează recurentul că, la executorul judecătoresc Nicolae Pașa se află în executare mai multe titluri executorii, în care SA „Semnal” are calitatea de creditor, iar din executarea acestor documente pot fi acumulate mijloace bănești și respectiv satisfăcute obligațiile față de creditori.

Mai mult ca atât, societatea debitoare deține cote-sociale în alte societăți comerciale și anume: 49% cotă-parte la ÎM „SML Bolid” și 50% cotă –parte la SRL „Latorex”, care la fel ar putea fi urmărite întru executarea obligațiilor în cadrul procedurilor de executare. În acest sens a indicat că, deținerea unor cote sociale implică obținerea unor profituri/dividende care la fel puteau fi urmărite.

Suplimentar recurentul a menționat că, calculele datoriilor prezentate de creditori sunt incerte, deoarece nu s-au prezentat documente ce adeveresc mărimea acestora, iar potrivit calculului datoriilor a SA „Semnal”, achitărilor, inclusiv și restanțele existente față de creditori, anexate la procedura de executare, unde SA „Semnal” regulat prezintă informația, față de Gorbatîi Nicolai restanța constituie 52 662.35 lei.

Judecând recursul declarat de SA „Semnal” împotriva hotărîrii date de instanța de insolvență, în limitele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul urmează a fi admis și casată hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2015, cu restituirea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolvență, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina la rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 10 al Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, intentarea unui proces de insolvență presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolvență constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil.

Înaintînd cererea în instanța de insolvență, creditorul Gorbatîi Nicolai, iar ulterior și creditorul Mocati Ion au solicitat intentarea procesului de insolvență față de SA „Semnal” și validarea creanțelor menționate în cerere.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea contestată a ajuns la concluzia temeiniciei cererilor înaintate de Gorbatii Nicolai și Mocati Ion, motivându-și soluția că, debitorul SA „Semnal” nu dispune de lichidități pentru acoperirea integrală a obligațiilor față de creditori, fapt ce constituie temei general pentru intentarea procesului de insolvență.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că, instanța de insolvență a încălcat normele de drept procedural, dat fiind faptul că hotărârea pronunțată este una nemotivată, iar soluția dată în acest sens este incertă, neavând putere de convingere.

Articolul 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și art. 356 din Codul de procedură civilă expres prevăd că procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază concluziile instanței de insolvență ca fiind lipsite de suport probant, rezultate din neexaminarea multiaspectuală a cauzei și în consecință aplicarea eronată a legii.

Colegiul notează că aceste dispoziții legale au fost adoptate în scopul de a asigura o bună administrare a justiției, de a întări încrederea justițiabililor în hotărârile judecătorești și de a da posibilitatea instanțelor superioare să-și exercite controlul judecătoresc.

În speța dată, instanța de recurs remarcă că judecarea superficială a pricinii este evidentă și prin faptul că instanța de insolvență, admitând cererea înaintată de Gorbatii Nicolai și cererea de alăturare la cererea introductivă depusă de Mocati Ion privind intentarea procesului de insolvență față de SA „Semnal” ca întemeiată, s-a limitat la o motivare extrem de evazivă, care nu este altceva decât reflectarea unor aspecte abreviate, fapt ce denotă că hotărârea menționată nu conține nici o argumentare clară ce ar determina definitiv și incontestabil adoptarea soluției la care s-a ajuns.

În aceste condiții este evident că, analizând materialele îndreptate instanței de recurs, instanța de insolvență, examinând pricina nu s-a pronunțat asupra tuturor

aspectelor juridice și nu a stabilit cu certitudine circumstanțele importante întru soluționarea justă a cererii introductive înaintată de Gorbatfii Nicolai și cererea de alăturare la cererea introductivă depusă de Mocati Ion privind intentarea procesului de insolabilitate față de SA „Semnal”, situație care duce la imposibilitatea instanței de recurs să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii cu privire la oricare dintre temeiurile prevăzute de lege.

La caz, se accentuează faptul că instanța de insolabilitate, examinând cererea de intentare a procesului de insolabilitate față de SA „Semnal”, a examinat în mod superficial raporturile de activitate a administratorului provizoriu – ÎI „Rotaru Ion” în perioada de observație a debitorului și nu s-a expus asupra legalității și temeiniciei concluziei expuse întru confirmarea incapacității de plată a debitorului.

Mai mult ca atât, instanța de insolabilitate a reiterat informațiile scrise în raportul administratorului provizoriu, obținute de la organele de stat și instituțiile financiare, și printr-o frază generală a indicat că, la etapa actuală au fost identificați un număr de creditori, însă lista completă a tuturor creditorilor urmează a fi reflectată în tabelul preliminar al administratorului provizoriu, după un control minuțios a documentelor debitorului, fără însă a face o analiză asupra acestor creanțe.

La fel, este necesar de menționat că un alt temei de admitere a cererii de intentare a procesului de insolabilitate a servit și informația că, debitorul SA „Semnal” nu dispune de lichidități pentru acoperirea integrală a creanțelor și nu și-a manifestat intenția de restructurare, respectiv nedepunând declarația prevăzută la art. 28 alin. (4) al Legii insolabilității.

La caz, instanța de recurs notează că, simpla invocare de către administratorul procesului de insolabilitate a debitorului SA „Semnal” - ÎI „Rotaru Ion” precum că, debitorul SA „Semnal” se află în incapacitate de plată și nu dispune de lichidități, nu poate fi apreciat ca probă veridică, deoarece informația dată nu a fost confirmată sau infirmată de către organele fiscale de stat și/sau Direcția statistică, din conținutul căreia putea fi făcută distincție între activul și pasivul întreprinderii debitoare, or, careva înscrisuri care ar proba contrariul nu au fost prezentate.

Totodată, Colegiul menționează și faptul că, potrivit raporturilor administratorului provizoriu al debitorului SA „Semnal” – ÎI „Rotaru Ion”, capitalul social a întreprinderii constituie 33 949 400 lei, iar acționarul societății fiind indicată SA „Intermedia Group”, precum și că, societatea debitoare deține cote-sociale în alte societăți comerciale și anume: 49% cotă-parte la ÎM „SML Bolid” și 50% cotă –parte la SRL „Latorex”, care la fel urmau a fi luate în considerare în vederea executării obligațiilor în cadrul procedurilor de executare, iar executorul judecătoresc să întreprindă măsurile necesare în acest sens.

Prin urmare, instanța de insolvență la rejudecarea pricinii urmează a se expune asupra tuturor circumstanțelor cauzei în condițiile când insolvențabilitatea se intenționează în cazuri concrete, rezultând din prevederile Legii insolvențabilității.

În contextul dat, Colegiul reține că prin neexpunerea de către prima instanță asupra tuturor argumentelor expuse de debitorul SA „Semnal” privind respingerea cererii introductive, ar constitui încălcarea dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor pretențiilor invocate de către subiecți. Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța *Hiro Balani c. Spaniei*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 09 decembrie 1994).

Sub acest aspect, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba concluziile uneia dintre părți.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de insolvență nu a elucidat circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii întru aplicarea corectă a normei de drept ce guvernează rezolvarea prezentului litigiu și a normelor de drept procedural, și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2015 și de a restitui pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolvență, în alt complet de judecători.

La judecarea pricinii, prima instanță urmează să țină cont de cele menționate, creînd condiții obiective și reale participanților la proces și, judecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de societatea pe acțiuni „Semnal” prin intermediul reprezentantului-avocatul Leșan Nicolae.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2015, în cadrul procesului de insolvență intentat la cererea introductivă a creditorului Gorbafii Nicolai și cererea de alăturare la cererea introductivă depusă de Mocati Ion privind intentarea procesului de insolvență față de societatea pe acțiuni „Semnal”, cu restituirea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, ca instanță de insolvență, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi